بسم الله الرحمن الرحيم

Okul Sırası Bir Suç Mahalline Dönüştüğünde, Çocuklarımız İçin Nasıl Bir Toplum İnşa Etmiş Oluyoruz?!

Artık bizi meşgul etmesi gereken soru, bıçağın bir öğrencinin eline nasıl ulaştığı değildir; aksine bazı evlatlarımızın bir sıra arkadaşının hayatına kastetmeyi göze alabilecek bir noktaya nasıl geldikleridir! Topluma nasıl bir bozulma isabet etti ki, çocuğun eğitim, terbiye ve güven alması gereken bir yer, hayatından endişe edebileceği bir yer haline geldi?!

İstanbul'un Başakşehir ve Esenyurt ilçelerindeki gündeme gelen olaylar da dahil olmak üzere Türkiye'deki okullarda tanık olunan ciddi şiddet olayları, öğrenciler arasındaki saldırıları ve bunların bıçaklama ve cinayete kadar varabileceğini yeniden gündeme taşımıştır. Bunlar, sadece failin yakalanması ve güvenlik önlemlerinin sıkılaştırılmasıyla sona erecek suç olayları olarak geçiştirilmemesi gereken, aksine bu gençlerin yetiştiği ortamın ve gölgesinde şahsiyetlerinin şekillendiği fikir ve değerlerin de incelenmesini gerektiren haberlerdir.

Öğrenciler arasındaki zorbalık veya anlaşmazlık saldırıyı tetikleyen bir kıvılcım olabilir; ancak tek başına bu, şiddetin bu tehlikeli boyutunu açıklamak için yeterli değildir. Zira zorbalığa maruz kalan herkes katil olmadığı gibi zorlu koşullarda yaşayan herkes de davranışlarını kontrol etme yetisini kaybetmez. Bu nedenle sorunu tek bir nedene indirgemek, bazı gençleri şiddete daha yatkın bir hale getirebilecek etkenler bütününü araştırma gerekliliğini gözden kaçırmamıza neden olabilir.

Eğer okulların içinde neler olduğunu anlamak istiyorsak, önce okulların duvarlarının dışında neler olduğuna bakmamız gerekir.

Çünkü toplum, sadece aynı yerde yaşayan bireylerden oluşan bir topluluk değildir; aksine toplum, fikirler, duygular ve nizamlardan müteşekkil aralarında sürekli ilişkiler bulunan fertler topluluğudur. Bundan dolayı insanın şahsiyeti sadece bireysel yönlendirmeyle şekillenmez; bilakis aynı zamanda egemen mefhumlardan, toplumsal ilişkilerden ve insanların işlerini düzenleyen sistemden de etkilenir.

Bu da bizi, temel bir meseleye götürmektedir o da; Türkiye'deki toplumun, İslami aidiyetiyle hayatına tahakküm eden laik sistem arasındaki çelişkinin gölgesinde yaşadığı kimlik krizidir. Zira bir yandan İslam, geniş insan kesimlerinin akidesinde, ibadetlerinde ve yaşam biçimlerinde hâlâ varlığını sürdürürken, diğer yandan ise devlet, dini yönetimden ve yasamadan ayıran laik bir temele dayanmaktadır. İşte bu gerçekliğin gölgesinde genç, başvurması gereken referans ile özgürlüğün ve sorumluluğun anlamı ve hayatın gayesi hakkında çelişkili mesajlar almaktadır.

Buradaki sorun insanların arasında farklılıkların olmasında değildir; aksine devletin, nesilleri İslam akidesi ile bu akideden kaynaklanan mefhumlar ve hükümler üzere yetiştirmek için benimsediği tutarlı fikri bir temelin bulunmamasıdır. Zira İslam akidesi, sadece insana huzur veren ruhani bir

duygudan ibaret değildir; aksine insanın hayata bakışını belirleyen, davranışlarını disipline eden ve fillerinin Allah'ın emir ve yasaklarına bağlayan fikri bir temeldir. Nitekim Allahu Teala şöyle buyurmuştur: وَمَن يَعْتَصِم بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ “**Her kim Allah'a bağlanırsa kesinlikle doğru yola iletilmiştir.**” [Al-i İmran 101] İşte burada gencin, İslam'ı sadece hayatının bir yönü olarak alırken, egemen kültürden ise kendi arzularını tatmin etmeyi ve kişisel çıkarlarını gerçekleştirmeyi davranışlarının en önemli ölçüsü kılan başka mefhumları almasının tehlikesi ortaya çıkmaktadır.

Maddi görünüş, tüketim ve para, şöhret ve haz uğruna rekabet, gençlerin hayatında geniş bir yer kaplamaya başlamış olup, medya araçları ve dijital platformlar da, onların başarı, mutluluk ve toplumsal statüye ilişkin algılarının şekillenmesinde etkili olmaktadır.

Menfaat ve maddi değeri hayatın merkezine yerleştiren kapitalist kültürün gölgesinde insanın kendine olan saygısı; davranışlarını disipline eden, kendisine ve toplumuna karşı sorumluluğunu belirleyen sabit değerlere dayanmak yerine, sahip olduğu şeylere yahut başkalarına gösterebildiği şeylere dönüşebilmektedir.

Burada şunu sormamız gerekir: İnsan, arzularını yüceltme anlayışıyla yetişirken, fiillerinin şer'i hükümlerle sınırlandırıldığını ve öfkesi ya da hayal kırıklığı ne kadar şiddetli olursa olsun başkalarının ona saldırılması caiz olmayan hakları olduğunu yeterince öğrenmezse neler olur?

İslam, mutlak bireysel özgürlüğü davranışları düzenleyen bir temel olarak kabul etme; aksine insanın fiillerinde asıl olan, şer'î hükme bağlı kalmaktır. Dolayısıyla İnsanın öfkelendiği için bir başkasına saldırmaya, aşağılık hissinden dolayı bir hakkı ihlal etmeye, kişisel arzusunu başkalarına zarar vermek için gerekçe yapmaya hakkı yoktur. Zira Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur: الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ “**Müslüman, dilinden ve elinden (gelecek kötülükler konusunda) Müslümanların güven içinde oldukları kimsedir.**” [Buhari ve Müslim rivayet etti.] Bu hadis, muameledeki gerçek dürüstlüğü diğer insanların zarardan güvende olmasına bağlamaktadır; dolayısıyla bir insanın sadece ibadetlerini eda edip ardından insanların haklarıyla sanki ikincil bir meseleymiş gibi muamele etmesi yeterli değildir!

Krizin diğer bir yönü ise ailelerin omuzlarına yük olan geçim baskısıdır. Zira pahalılık, yaşam maliyetlerinin artması ve temel ihtiyaçları karşılayabilme kaygısı birçok ailenin sürekli baskı altında yaşamasına neden olmakta, anne ve baba evin masraflarını karşılamak için uzun saatler çalışmak zorunda kalmakta, bu da onların çocuklarla iletişim kurmak ve onların durumlarını takip etmek için ayırdıkları zamanı azaltmaktadır.

Kastedilen, kadının çalışmasının şiddetin nedeni olduğu ya da maddi sıkıntı yaşayan her ailenin çocuklarını yetiştirmekten aciz kaldığı değildir; aksine kastedilen, insanların temel ihtiyaçlarını karşılamayı güvence altına almayan ve aileyi hayatın yükleriyle tek başına mücadele etmek zorunda bırakan ekonomik sistemin, ev içindeki ilişkilere yansıyan baskıları artırmasıdır. Zira çocuk, bakım, rehberlik ve güven duygusuna ihtiyaç duyduğu gibi, istikrarlı bir aile ve toplumsal ortama da ihtiyaç duymaktadır. Dolayısıyla baskılar biriktiğinde,

takibat zayıfladığında ve davranışsal sorunlar erken tedavi edilmediğinde, her ne kadar kaçınılmaz olmasa da bazı sorunların daha da kötüleşme olasılığı artar.

İşte burada; sadece suçların işlenmesinden sonra cezalar uygulayan bir kurum olarak değil de aynı zamanda eğitim, sağlık hizmetleri ve güvenliği sağlamaktan ve bireylerin temel ihtiyaçlarının karşılanmasını garanti eden bir ekonomik sistem oluşturmaktan sorumlu olması bakımından devletin insanların işlerini gözetme sorumluluğu açıkça ortaya çıkmaktadır. Zira Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur: الْإِمَامُ رَاعٍ وَهُوَ مَسْؤُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ "**İmam bir çobandır ve güttüklerinden (tebaasından) sorumludur.**" [Müttefekun Aleyh] Dolayısıyla gözetim, siyasi bir slogan değildir; aksine insanların hayatı, güvenliği, geçimi ve nesillerinin yetiştirilmesiyle ilgili bir sorumluluktur.

Okullardaki şiddeti tedavi etmenin, sadece güvenlik görevlilerinin sayısını artırmakla, kameralar kurmakla veya cezaları ağırlaştırmakla mümkün olduğunu düşünmek yanlıştır. Bu önlemler saldırıları önlemek ve öğrencileri korumak için gerekli olabilir, ancak sorunun ortaya çıkmasına katkıda bulunan düşünceleri, davranışları ve koşulları tek başına tedavi etmez. Ayrıca güvenlik görevlisi okula bir bıçağın sokulmasını engelleyebilir, ancak tek başına bu öğrencinin nefsine kan dökmenin kutsallığını yerleştiremez.

İşte burada; insanın, hayatının dilediği gibi tasarrufta bulunabileceği mutlak bir mülk olmadığını ve başkalarının hayatlarının Allah'ın hükümleriyle korunduğunu idrak etmesini sağlayan İslam akidesine dayalı eğitimin önemi ortaya çıkmaktadır. Zira Allahu Teala şöyle buyurmuştur: وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ "**Allah'ın haram kıldığı canı haksız yere öldürmeyin!**" [En'am 151] İslam'da canın kutsallığı, devletin dayattığı hukuki bir kaide değildir; aksine insanın imanıyla ve Allah'ın huzurunda hesap vermesiyle bağlantılı şer'î bir hüküm olup bunun sonucunda hakları koruyan ve saldırıları önleyen hükümler ortaya çıkmaktadır.

Ancak bu terbiyenin, genel eğitimi İslam akidesinden ayrı mefhumlara dayanan bir okuldaki din dersine indirgenmesi mümkün olmadığı gibi öğrencilerin içinde yaşadığı toplumun ve sistemin doğasından ayrı olması da mümkün değildir.

İşte buradan hareketle, kendisine davet ettiğimiz İslami vizyon, her ne kadar önemli olsa da bireylerden sadece ahlaklarını düzeltmelerini talep etmekle sınırlı kalmaz; aksine İslam'ın, kendisinden hayatın tüm işlerini düzenleyen bir nizamın kaynaklandığı bir akide olduğu ve toplumun ıslahının ise, ilişkilerinin dayandığı fikri temelin ve işlerini tanzim eden nizamların tedavi edilmesini gerektirdiği gerçeğinden hareket eder. Zira Allahu Teala şöyle buyurmuştur: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً "**Ey iman edenler! Hep birden barışa (İslam'a) girin.**" [Bakara 208] Dolayısıyla İslam'a dönüş, laikliğin yönetim ve yasamanın temeli olarak kalmaya devam etmesiyle birlikte dini tezahürleri artırmak anlamına gelmemekte; aksine İslam akidesinin devletin temeli olması ve yönetim, ekonomi, eğitim ve toplumsal sistemlerinin kendisinden kaynaklandığı bir akide olması anlamına gelmektedir.

Bundan dolayı İslam'ın hükümlerini benimseyip uygulayan, ümmetin işlerini bu hükümler temelinde gözeten ve İslami şahsiyetin inşasını eğitimin temel gayelerinden biri hâline getiren devlet olarak Raşidi Hilafetin kurulmasına davet etmek gerekmektedir.

Bu, İslam Devleti'nin varlığının suçların işlenmesi ihtimalini ortadan kaldıracağı anlamına gelmez; çünkü insanın itaat etme ve günah işleme kabiliyeti devam eder; aksine kastedilen, sapmanın tedavi edilmesinin sadece bireysel öğütlere bırakılmaması; dahası eğitim, yasama, bakım ve muhasebenin bu konuda birbirini tamamlamasıdır.

Okul içi şiddet olaylarının en tehlikeli yanı, ne kadar vahim olursa olsun sadece suçun kendisi değildir; aksine bu olayların yaşanmasına alışmamız, ardından her seferinde sadece üzüntü, öfke ve ceza talebiyle yetinmemiz ve çocuklarımızı yetiştiren toplumun dayandığı temelleri sorgulama kapısını açmamamızdır.

Talep edilen şey, çocukları nasıl koruyacağımızı sormak için suçun işlenmesini beklemek değildir; aksine onların haklarının korunduğu, ihtiyaçlarının gözetildiği ve ellerini başkalarına zarar verecek şeylere uzatmadan önce davranışlarını disipline eden mefhumların nefislerine yerleştirildiği bir toplum inşa etmemizdir.

Önümüzde her zaman canlı tutulması gereken soru şudur: Sadece çok daha sıkı korunan okullar mı istiyoruz, yoksa insanın kutsallığının ve onun haklarının, çocuklarımızın akidesinin, eğitiminin ve yaşamının ayrılmaz bir parçası olduğu bir toplum mu istiyoruz?

Nesli korumak sadece okul kapılarında başlamaz; aksine onun şahsiyetinin üzerine inşa edildiği temelden, taşımış olduğu fikirlerden ve işlerini gözeten nizamdan başlar. Eğer bozulma temeldeyse, o zaman yüzeyde görüneni ıslah edip, sonra kökleri olduğu gibi bırakmamız yeterli olmayacaktır. Çünkü çelişki üzerine yetiştirilen bir nesil için kurtuluş olmadığı gibi, İslam'ı hayatından uzaklaştıran bir ümmet için de kalkınma yoktur.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Dareyn Eş-Şanti